

Návrh výzkumného projektu

Název projektu

Konflikt medzi buddhizmom a pôvodnými formami čínskeho myslenia vo vybraných literárnych dielach stredovekej Číny.

Název projektu anglicky

Conflict between Buddhism and the Original Forms of Chinese Thinking in Selected Literary Works of Medieval China.

Autor/autorka/Autoři

Andrej Monček

Vedoucí práce

Mgr. et Mgr. Dušan Vávra, Ph.D.

Abstrakt (1800-2000 znakov)

Stručné a jasné shrnutí, čeho chce projekt dosáhnout a jakým způsobem.

Cieľom tejto výskumnej práce je analýza a vyvodenie dôsledkov konfliktu medzi buddhizmom a pôvodnými formami čínskeho myslenia vo vybraných troch textoch spísaných v dobe čínskeho stredoveku.

Ako už z názvu témy vyplýva, príchod cudzieho, pôvodom indického buddhizmu do Číny ranného stredoveku sa nezaobišiel bez vyvolania mnohých negatívnych reakcií z radov tradičnej elity čínskej spoločnosti — konfuciánov. Mnohé z fenoménov, ktoré buddhizmus čínskej spoločnosti po novom ponúkal, boli napr.: odchod potomka od rodiny do buddhistickej mníšskej obce — sanghy (a tým porušenie tradičnej konfuciánskej synovskej oddanosti *xiao* 孝); alebo veľmi známy diskurz o tom, či sa

mnísi majú klaňať cisárovi (a tým preukazovať absolútnu náboženskú aj politickú podriadenosť sanghy štátu). To, že konfucianizmus začal na podnet týchto nových, do tej doby v Číne nevídaných kultúrno-spoločenských javov, obviňovať buddhizmus zo spoločenského a morálneho rozvratu, vyvolalo v radách buddhistických vzdelancov obrannú reakciu vo forme tzv. apologetickej literatúry, ktorá poslúži ako pramenný zdroj tohto výskumu.

Jedná sa o historický výskumný projekt, ktorý k zodpovedaniu výskumných otázok a naplneniu výskumného cieľa bude využívať hlavne priamu a komparatívnu metódu historického výskumu.

Táto práca je prínosná práve z dôvodu, že výsledky rozboru vybraných prameňov buddhistickej apologetickej literatúry môžu byť nápomocné pri nadväzujúcom výskume reakcií stredovekej čínskej spoločnosti na elementy prichádzajúce od cudzích kultúr, v prípade tejto práce je oným cudzím elementom práve buddhizmus z Indie. Výskum danej problematiky taktiež môže byť prínosom na poli čoraz viac aktuálnych štúdií vzťahu moderného čínskeho štátu a náboženstva, ktorý prirodzene v mnohých ohľadoch nadväzuje na historický vývoj postoja štátu k náboženstvu v Číne.

Klíčová slova (česky/slovensky)

Slova a kratší sousloví vystihujúci podstatu projektu (obvykle 3-10).

stredoveká Čína, kultúrno-spoločenské premeny, buddhizmus, konfucianizmus, sangha, synovská oddanosť

Posun ve stavu bádání (1800-3600 znaků)

Popis toho, v jakém stavu se nachází bádání v dané oblasti a jakým způsobem navrhovaný projekt poznání rozšíří.

Bádanie v oblasti tematiky konfliktu medzi buddhizmom a pôvodnými formami čínskeho myslenia je už po dlhú dobu predmetom výskumu mnohých popredných svetových

sinológov, ako napr. francúzskej sinologičky Anne Cheng a holandského sinológa Erika Zürchera.

Táto práca nadväzuje na výskumy venujúce sa predovšetkým útokom konfucianizmu na buddhizmus v dobe čínskeho stredoveku (Cheng, 2006; Zürcher, 2007; Jülch, 2012). Cheng vo svojom diele ‘Dějiny čínskeho myšlení’ predstavuje konkrétne dva z najväznejších obvinení buddhizmu konfuciánmi: 1. tvrdenie, že buddhizmus prispieva k rozvátenu tzv. *piaticich základných spoločenských vzťahov*; 2. tvrdenie, že vystupovanie nezávilsej buddhistickej obce, sanghy, podryva a ohrozuje pozíciu čínskeho cisára (2006, s. 360). Hoci podobné tvrdenia nájdeme aj v dielach sinológov Zürchera (2007) a Jülcha (2012), žiaden z týchto odborníkov sa nevenoval tomu, ako buddhisti vo zvolených dielach apologetickej literatúry (vid’. ‘Prameny’) na dané tvrdenia reagovali a ako argumentovali na svoju obranu. Analýza vybraných troch dobových prameňov za účelom dokázania vyššie spomínaných dvoch tvrdení by mala byť ďalším rozšírením tejto štúdie, ktorú táto práca prinesie. Výskumy Zürchera (2007), Jülcha (2012) a Dr. Guang Xing z Centra buddhistických štúdií na Hongkongskej univerzite (2008) pojednávajúce o vzťahu synovskej oddanosti *xiao* 孝 a buddhizmu taktiež dokazujú, že buddhistickí autori sa v početných apologetických dielach čínskeho stredoveku museli brániť konfuciánskym obvineniam z porušovania synovskej oddanosti. Môj výskum na túto problematiku naviaže práve porovnaním argumentov na obranu proti tvrdeniu o porušení synovskej oddanosti *xiao* 孝 vo vybraných troch dobových prameňoch.

Výskum vybraných literárnych prameňov buddhistickej apologetickej literatúry považujem za prínos sinologickej obci práve z dôvodu stále narastajúceho záujmu o štúdie v oblasti vzťahu moderného čínskeho štátu a buddhizmu, pričom táto práca by mohla výrazne pomôcť budúcim výskumníkom pri objasňovaní kultúrno-historických premien Číny.

Způsob řešení (1800-3600 znaků)

Detailní popis postupu řešení:

1. konkrétní výzkumné otázky (včetně jejich zdůvodnění v rozsahu dostatečném pro názorné předvedení vazby mezi těmito otázkami a konkrétními výzkumnými cíli na straně jedné a mezi těmito otázkami a dílčími výzkumnými kroky – jejichž popis následuje – na straně druhé);
2. objasnění povahy relevantních dat / pramenných údajů a případně způsobu redukce jejich množství tak, aby se analýza dala reálně provést ve stanoveném čase (u projektu k magisterské zkoušce za 1 rok, u projektu bakalářské práce za 2 semestry, u projektu magisterské práce za 4 semestry, u projektu disertační práce za 8 semestrů; ve všech případech se počítá s jedním člověkem, nikoli s týmem);
3. objasnění způsobu získání dat / pramenných údajů a jeho relevance vzhledem k výzkumným otázkám;
4. objasnění možných etických (právních) problémů spjatých se způsobem získávání (případně i interpretace) dat v rámci projektu (jsou-li tyto problémy v daném výzkumu relevantní);
5. objasnění metody analýzy dat / pramenných údajů a její relevance vzhledem k výzkumným otázkám, výzkumným cílům a teoretickým východiskům projektu;
6. předběžný časový plán řešení projektu.

Pište v úplných, souvislých větách, nikoli v bodech.

Práce bude obsahovat jednu hlavní výzkumnou otázku a na ňu navazující dvě vedlejší výzkumné otázky:

- *Ako na základe prameňov možno zhrnúť postoj konfuciánstva stredovekej Číny k cudzím fenoménom buddhizmu?*
  1. *Na základe akých argumentov texty obhajujú premeny v tradičných spoločenských konvenciách prinesených do Číny buddhizmom?*
  2. *Aký posun vo vzťahu buddhizmu a konfucianizmu možno pozorovať v rozlične starých dobových textoch ?*

Výskumná otázka bude vodítkom pri analýze vybraných prameňov spísaných v dobe čínskeho stredoveku a následné vyvodenie dôsledkov konfliktu medzi buddhizmom a pôvodnými formami čínskeho myslenia. Výskumné podotázky následne povedú

k podrobnejšiemu naplneniu cieľa práce, konkrétne výskumná otázka č. 1 objasní jadro obrannej buddhistickej argumentácie vo vybraných textoch; výskumná otázka č. 2 povedie k odhaleniu náznakov zmien vo vzťahu konfucianizmu a buddhizmu v nadväznosti na rozlične staré pramene.

Pri riešení problematiky tohto historicko-výskumného projektu bude využitý kvalitatívny výskum, konkrétne napríklad pri rozборе v prameňoch prítomnej obrannej buddhistickej argumentácie, alebo pri porovnaní posunu vzťahu konfucianizmu a buddhizmu vyplývajúceho z prameňov. Nevýhodou pri prevedení tohto kvalitatívneho výskumu by mohol byť problém s vysokou obtiažnosťou starej čínštiny, v ktorej sú pramene napísané, alebo s nedostatočným poznaním kultúrno-historických reálií stredovekej Číny v dobe napísania textov, čo by mohlo viesť k skresleniu porozumenia pôvodného významu a zámeru textu. Týmto problémom by sa dalo zamedziť dostatočne širokými znalosťami o danej tematike štúdiom sekundárnej literatúry; problémom s porozumením starej čínštiny by sa dalo najlepšie zamedziť použitím kvalitného a overeného prekladu pri analýze prameňov.

Jedná sa o dvojsemestrálny projekt bakalárskej diplomovej práce. Celkové prevedenie tohto historického výskumu zaberie cca 8 mesiacov. Prvé 4 mesiace budú slúžiť na podrobné naplánovanie výskumného projektu a zhromaždenie dostatočných znalostí o tematike z diel sekundárnej literatúry; posledné 4 mesiace budú využité na samotný rozbor historických prameňov na základe znalostí získaných štúdiom sekundárnej literatúry a následné spísanie textu práce.

Citovaná literatura

V textu návrhu odkazujte na použitou literaturu a prameny / datové zdroje. V této části pak uveďte odkazy na tyto citované zdroje. Dbejte na standardní a jednotnou citační normu. Je-li to relevantní, rozdělte seznam na dvě části: Prameny / datové zdroje a Literatura (podobně jako u bibliografie k tématu projektu, viz níže).

JÜLCH, Thomas. ON WHETHER OR NOT BUDDHIST MONKS SHOULD BOW TO THE EMPEROR: YANCONG'S (557—610) "FUTIAN LUN" (TREATISE ON THE FIELDS OF BLESSEDNESS). *Monumenta Serica* [online]. 2012, vol. 60, [cit. 2020-11-27] s. 1–10. Dostupné z WWW: <www.jstor.org/stable/23492158>.

CHENG, Anne. *Dějiny čínského myšlení*. Přeložila BEGUIVINOVÁ, Helena; LOMOVÁ, Olga; SEHNAL, David; VÁVRA, Dušan. 1. vyd. Praha: DrahmaGaia, 2006. 689 s. ISBN 8086685527.

ZÜRCHER, Erik. *The Buddhist conquest of China: the spread and adaptation of Buddhism in early medieval China (3rd edition with a foreword by Stephen F. Teiser. ed.)*. Leiden: Koninklijke Brill NV, 2007. 472 s. ISBN 9004156046.

GUANG, Xing. Early Buddhist and Confucian Concepts of Filial Piety: A Comparative Study. *Universal Gate Buddhist Journal* [online]. 2008, no. 45 [cit. 2020-11-27], s. 169–210. Dostupné z WWW: <https://www.academia.edu/3485323/Buddhist_and_Confucian_Concepts_of_Filial_Piety_A_Comparative_Study>.

Bibliografie k tématu projektu

Bibliografie nejvýznamnějších pramenů / datových zdrojů a zásadních teoretických a metodologických prací, souhrnné literatury a odborných studií k tématu, které plánujete ve výzkumu využít. Seznam rozčleňte na dvě části: Prameny / datové zdroje a Literatura.

Prameny / datové zdroje

KEENAN, John P. *How Master Mou Removes Our Doubts: A Reader-Response Study and Translation of the Mou-tzu Li-huo Lun* [online]. Albany: State University of New York Press, 1994, [cit. 2020-11-27] 229 s. Dostupné z WWW: <<https://eds-b-ebshost-com.ezproxy.muni.cz/eds/ebookviewer/ebook/ZTAwMHh3d19fNjE1MV9fQU41?sid=f3dfdc60-20ba-4e57-8be8-de6da8cf46b8@sessionmgr4008&vid=1&format=EB>>. ISBN 0791422038.

- Dielo obsahuje preklad originálneho diela napísaného Mouzím 'Mouzi lihuo lun 牟子理惑論' (cca 250 n. l.)

JÜLCH, Thomas. ON WHETHER OR NOT BUDDHIST MONKS SHOULD BOW TO THE EMPEROR: YANCONG'S (557—610) "FUTIAN LUN" (TREATISE ON THE FIELDS OF BLESSEDNESS). *Monumenta Serica* [online]. 2012, vol. 60, [cit. 2020-11-27] s. 11–43. Dostupné z WWW: <www.jstor.org/stable/23492158>.

- Dielo obsahuje čínsky originál Yancongovo 'Futian lun 福田論' (6. - 7. stor. n. l.)

HURVITZ, Leon Nahum. 'Render unto Caesar' in Early Chinese Buddhism: Hui-yuan's Treatise on the Exemption of the Buddhist Clergy from the Requirements of Civil Etiquette. *Sino-Indian Studies*. 1957, vol. 5, no. 3–4, s. 80–114.

- Jedná sa o preklad, čínsky originál napísaný Huiyuanom 'Shamen bu jing wangzhe lun 沙門不敬王者論' (404 n. l.) dostupný z WWW: <http://www.donglin.org/wk/zhushu/zhu_01/sml.htm>

Literatura

ZÜRCHER, Erik. *The Buddhist conquest of China: the spread and adaptation of Buddhism in early medieval China (3rd edition with a foreword by Stephen F. Teiser. ed.)*. Leiden: Koninklijke Brill NV, 2007. 472 s. ISBN 9004156046.

CHENG, Anne. *Dějiny čínského myšlení*. Přeložila BEGUIVINOVÁ, Helena; LOMOVÁ, Olga; SEHNAL, David; VÁVRA, Dušan. 1. vyd. Praha: DrahmaGaia, 2006. 689 s. ISBN 8086685527.

GUANG, Xing. Buddhist Impact on Chinese Culture. *Asian Philosophy* [online]. November 2013, vol. 23, no. 4, [cit. 2020-11-27] s. 305-322. Dostupné z WWW: <https://eds-a-ebsohost-com.ezproxy.muni.cz/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=b48130e5-0fa7-4eee-b29d-390aece0295f%40pdc-v-sessmgr02>.

YANG, Jidong. Replacing hu with fan: A Change in the Chinese Perception of Buddhism during the Medieval Period. *The Journal of the International Association of Buddhist Studies* [online]. 1998, vol. 21, no. 1, [cit. 2020-11-27] s. 157–170. Dostupné z WWW: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjApryzPjsAhWky4UKHd_rAygQFjAAegQIBBAC&url=https%3A%2F%2Fjournals.ub.uni-

http://www.heidelberg.de/index.php/fjiaabs/article/download/8874/2781&usg=AOvVaw10evKITF_oAuatQ961e7U0>.

DE BARY, William Theodore; BLOOM, Irene; CHAN, Wing-tsit; ADLER, Joseph. *Sources of Chinese Tradition, Volume 1*. 2nd ed. New York: Columbia University Press, 1999. 998 s. ISBN 9780231109390.

PALUMBO, Antonello. Exemption not Granted: The Confrontation between Buddhism and the Chinese State in Late Antiquity and the ›First Great Divergence‹ between China and Western Eurasia. *medieval worlds* [online]. 2017, no. 6 [cit. 2020-11-27], s. 118–155. Dostupné z WWW: <<https://www.medievalworlds.net/0xc1aa5576%20x00372f23.pdf>>. eISSN-Nr. 2412-3196.

POCESKI, Mario. Evolving Relationship between the Buddhist Monastic Order and the Imperial States of Medieval China. *medieval worlds* [online]. 2017, no. 6, [cit. 2020-11-27] s. 40–60. Dostupné z WWW: <http://medievalworlds.net/0xc1aa5576_0x00372f1b.pdf>. eISSN-Nr. 2412—3196.

GUANG, Xing. Conflict and Harmony between Buddhism and Chinese Culture. *International Journal of Buddhist Thought & Culture* [online]. September 2015, vol. 25, [cit. 2020-11-27] s. 83–115. Dostupné z WWW: <https://www.academia.edu/21987529/Conflict_and_Harmony_between_Buddhism_and_Chinese_Culture_Guang_Xing_Conflict_and_Harmony_between_Buddhism_and_Chinese_Culture?email_work_card=view-paper>.

GUANG, Xing. Buddhist and Confucian Attitudes toward Life: A Comparative Study. *International Journal of Buddhist Thought & Culture* [online]. September 2014, vol. 23, [cit. 2020-11-27] s. 7–48. Dostupné z WWW: <https://www.academia.edu/8969707/Buddhist_and_Confucian_Attitude_Towards_Life>.

GUANG, Xing. Early Buddhist and Confucian Concepts of Filial Piety: A Comparative Study. *Universal Gate Buddhist Journal* [online]. 2008, no. 45, [cit. 2020-11-27] s. 169–210.

Dostupné z WWW:

<https://www.academia.edu/3485323/Buddhist_and_Confucian_Concepts_of_Filial_Piety_A_Comparative_Study>.